

جهان‌شماره

بزرگترین شهر

چهارشنبه ۳۰ آبان ۱۴۰۳

شماره ۴۲۸۴

فارس‌یک‌ه‌ت‌گ‌ان‌د‌ای‌ل‌ی‌ک‌م

ف‌ار‌ه‌ی‌ک‌ه‌ت‌گ‌ان‌ا‌ن‌ل‌ی‌ن‌ه

سیدمهدی طالبی پژوهشگر حوزه بین‌الملل

روز دوشنبه یوده‌که روزنامه آمریکایی نیویورک تایمز اعلام کرد جو بایدن، رئیس‌جمهور آمریکا مجوز استفاده اوکراین از تسلیحات دوربرد ساختن این کشور علیه اهدافی در خاک روسیه را صادر کرده است. در همان روز، روزنامه فرانسوی لوفیگارو گزارش کرد انگلیس و فرانسه نیز پانفاصله پس از تصمیم آمریکا، چنین مجوزی را صادر کرده‌اند.
با این حال آلمان به سرعت صدور مجوز مشابهی از سمت خود را تکذیب کرد. اعلام این خبر از طریق تریبون رسانه‌ای احتمالاً با هدف امکان تغییر کم‌حاشیه این تصمیم با کاهش تبعات خودتصمیم، صورت گرفته است.
با این وجود تنها یک روز بعد، در روز سه‌شنبه ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه به‌صورت مستقیم دستورات جدیدی دربارهٔدکترین هسته‌ای جدیدکشورش صادر کرد؛ اقدامی متفاوت با رئیس‌جمهور آمریکا، رئیس‌جمهور فرانسه و نخست‌وزیر انگلیس که حرکتشان را در لابه لای صفحات روزنامه پب‌چیندند. بر مبنای این سند که باعنوان «درباره تصویب اصول سیاست دولتی فدراسیون روسیه در زمینه بازاندکزی هسته‌ای» در پورتال رسمی حقوقی دولت روسیه منتشر شده است، حتی درصورتی‌که یک کشور غیرهسته‌ای با کمک تسلیحات «متعارف» کشوری هسته‌ای به خاک روسیه حمله کند، مسکو می‌تواند احتمال استفاده از سلاح هسته‌ای علیه این کشور را مورد بررسی قرار دهد.
به گزارش اسپوتنیک، طبق مفاد دکترین جدیدتجاوزبه فدراسیون روسیه و متحدانش توسطیک کشور غیرهسته‌ای با حمایت یک کشور هسته‌ای به عنوان یک حمله مشترک تلقی خواهد شد.
به عبارتی دیگر استفاده اوکراین از موشک‌های آمریکایی، انگلیسی و فرانسوی برای حمله به خاک روسیه به معنای حمله مشترک این کشورهاست و آن‌ه‌انمی‌توانند از تبعات این اقدام شانه خالی کنند. مسکو در سند جدید خود حملات پهنپادی را نیز به دایره هشدارها افزوده است. بر این اساس در صورت تهدید حیاتی برای حاکمیت که طی آن از هوایی‌ماهای بدون سرنشین، موشک‌های کروژ و سایر پرتابه‌های هوایی به شکل گسترده برای حمله به خاک روسیه استفاده شود، امکان به‌وه‌گیری مسکو از تسلیحات هسته‌ای ایجاد می‌شود.

اهمیت موضوع

صدور مجوز استفاده از سلاح‌های دوربرد آمریکایی، انگلیسی و فرانسوی علیه اهدافی در داخل خاک روسیه، موضوع ساده‌ای نیست. این مسئله می‌تواند منجر به آسیب جدی به دارایی‌های پدافند ارضی و جَوّی روسیه شده و ورود به عمق این کشور راستهیل کند. موشک‌های بالستیک تاکتیکی و کروژ نقطه‌زن تحویلی به اوکراین می‌توانند مراکز فرماندهی، نقاط تجمع نظامیان، ذخایر سلاح و مهمات، تسلیحات خاص مانند محل پارک جنگنده‌ها و طیف وسیعی از اهداف را مورد حمله قرار دهند. این سلاح‌ها همچنین می‌توانند علیه رادارها و لایچرهای موشکی سامانه‌های پدافند هوایی به کارگرفته شوند. در این صورت و با از بین رفتن موانع ورود نیروهای زمینی و تجهیزات هوایی، فضای سرزمینی روسیه برای تاخت‌وتاز قوای دشمن گشوده می‌شود.

معنای سرعت عمل

روسیه تنها یک روز پس از صدور مجوز توسط آمریکا و دو کشور انگلیس و فرانسه،

روسیه در پاسخ به صدور مجوز استفاده اوکراین از تسلیحات دوربرد آمریکایی توسط بایدن برای حمله به خاک این کشور، دکترین هسته‌ای خود را تغییر داد

دنیای فردا؛ دنیای ارتقای دکترین هسته‌ای

که بخشی از خاک روسیه است، با نظامیان اوکراینی درگیر شده‌اند.

راهکارهای روسیه فراتر از دکترین هسته‌ای

روسیه ویرای تصمیم‌اتش برای دکترین هسته‌ای جدید، راهکارهای مختلفی برای پاسخ به این وضعیت دارد که در ادامه آمده‌اند:

۱. افزایش تسلیح متحدها

یکی از راه‌های مؤثر پیش‌روی روسیه، افزایش میزان تسلیح متحدها روسیه به لحاظ کتی و کیفی است. روس‌ها پیش از این با استقرار سلاح‌های هسته‌ای تاکتیکی در بلاروس چنین اقداماتی را انجام داده‌اند. روس‌ها در قبال کره‌شمالی نیز از این وضعیت پیروی کرده و درحال انتقال تجربیات خود در زمینه‌های هسته‌ای و موشکی به این کشورند. اگر روسیه تصمیم بگیرد سلاح‌های غیراستراتژیک خود را هم در اختیار متحدها و کشورهای مخالف غرب قرار دهد، با ایجاد تغییر در موازنه قوایم‌ی‌تواند ضربه‌ای اساسی به این مجموعه وارد آورد.

۲. استفاده غیرمستقیم از سلاح‌های روسی علیه غرب

تحویل سلاح‌های روسیه به دشمنان غرب که درحال دیگری مستقیم با این مجموعه‌اند یکی دیگر از روش‌های مؤثر مدنظر مسکو است. اگر روس‌ها تصمیم بگیرند کشوری مانند چین را به تسلیحات ضد‌هوایی، ضدکشتی و نه‌اجمی مجهز کننداین کشور که درحال نبرد مستقیم با آمریکا و انگلیس است، می‌تواند ضریات درذناک‌تری به این کشور واردآورد. در این صورت ناوگان دریایی کشورهای غربی مجبور به عقب‌نشینی از مناطق وسیعی در دریای سرخ اقیانوس هند می‌شوند.

نکات

درباره تحولات جدید روی داده میان روسیه و غرب نکاتی وجود دارد که در ادامه آمده‌اند.

۱. درباره آغاز دور جدیدی از سیاست‌های غرب برای یورش به دشمنان نباید

حمله موشکی سنگین حزب‌الله به قلب شهر تل‌آویو چه معنایی دارد؟

معادله تل‌آویو در برابر بیروت

بر این، تجمع نیروهای صهیونیستی در جنوب شهرک خیا و تجمع دیگری در شهرک مرگلیوت را نیز هدف قرار داده است.

چه نوع موشکی تل‌آویو را هدف قرار داد

و دلایل ناکامی در رهگیری آن چه بود؟

درباره نوع موشک‌های به‌کاربرده‌شده کارشناسان نظامی بر این باورند که حمله موشکی حزب‌الله به سمت تل‌آویو در شامگاه دوشنبه با موشک «مَلْک» انجام شده باشد. موشکی که به دلیل قدرت تخریبی او با شناخته می‌شود.

فایزالدویری، ژنرال بازنشسته و تحلیل‌نگر نظامی درتحلیل خود برای شبکه الجزیره عربی توضیح داد موشک مَلْک دارای کالاهک انفجاری ۲۵۰ کیلوگرمی است و برد آن به ۲۵۰ کیلومتر می‌رسد. این موشک در مقایسه با موشک‌های «نصر» و «فادی» از دقت بیشتری برخوردار است. او افزود میزان خطای این موشک حدود ۵ متر است و احتمال فروپاشی ساختمانی را که هدف اصابت این موشک حزب‌الله قرار گرفته باشد، درنکرد.

با این حال، رسانه‌های لبنانی به نقل از یک منبع صهیونیستی اعلام کردند موشکی که از لبنان شلیک شده و در تل‌آویو فرود آمده، احتمالاً از نوع «فاتح ۱۱۰» بوده است؛ موشکی که ساخت ایران است و مستقیماً توسط تهران برای مقاومت لبنان ارسال شده است.

شبکه ۱۲ رژیم صهیونیستی به نقل از پلیس گزارش داد موشک سقوط کرده در بنی‌براک، مشرق تل‌آویو بزرگ بوده و پس از ناکامی در رهگیری آن به‌طور مستقیم اصابت کرده و منجر به جراحات شده است. پلیس همچنین اعلام کرد نگرانی‌هایی از فروپاشی یک ساختمان در رما‌ت‌گان، تل‌آویو وجود دارد. بر اساس این گزارش، شش نفر بر اثر این حمله زخمی شده‌اند که وضعیت برخی از آن‌ها بین شدید و متوسط است. در خصوص ناکامی در رهگیری این موشک، کارشناسان نظامی از جمله حسن جونی توضیح می‌دهند که سامانه گنبد آهنین از سه بخش اصلی تشکیل شده است: «رادار»، واحد پیگیری و واحد شلیک. او توضیح داد که واحد پیگیری وظیفه دارد محل احتمالی اصابت موشک را تعیین کند و اگر تشخیص داده شود که موشک به منطقه‌ای باز سقوط می‌کند، هشدار صادر نمی‌شود. به گفته او ممکن است ناکامی به دلیل عملکرد واحد شلیک سامانه گنبد آهنین باشد که نتوانسته موشک مهاجم را رهگیری و منهدم کند. همچنین الدویری درباره مکانیزم عملکرد این سامانه گفت: «سامانه گنبد آهنین به‌گونه‌ای طراحی شده که موشک دفاعی با برخورد به کلاهک موشک مهاجم، آن را در هوا منفجر کرده و ترکش‌ها را پراکنده می‌کند. هرچه رهگیری در ارتفاع بالاتری انجام شود ترکش‌ها در منطقه وسیع‌تری پخش می‌شوند؛ اما آسیب کم‌تری وارد می‌کنند.»
با‌ی‌ده این نکته در فهم سامانه گنبد آهنین توجه داشت که در برخی موارد، موشک دفاعی ممکن است بخش‌بشی موشک مهاجم را هدف قرار دهد که در این حالت، بخش جلویی حاوی مواد منفجره سقوط کرده و احتمال انفجار آن، هنگام برخورد با یک سطح سخت افزایش می‌یابد.

الدویری همچنین تأکید کرد که سامانه گنبد آهنین – که برای مقابله با موشک‌ها و گلوله‌های خمپاره‌ای در محدوده ۴ تا ۷۰ کیلومتر طراحی شده است – تضمین دفاعی ۱۰۰ درصدی ارائه نمی‌دهد. او اثر بخشی این سامانه

تردیدی داشت. این سیاست مختص اروپا یا یکی از دو حزب آمریکانست، بلکه به‌صورت هماهنگ در حال اجراست. آن‌ها تا کنون روسیه و محور مقاومت را درگیر جنگ کرده و تلاش‌هایی برای افزایش التهاب در شرق آسیا علیه چین داشته‌اند. تهران در هماهنگی با دیگر کشورهای که در مرکز هدف‌گیری سیاست یورشگرانه غربند باید آمادگی‌های خود را افزایش دهد.
اقدامات مختلف و متناقضی که توسط غرب و توسط دولت‌های مختلف عضو آن پیگیری می‌شوند، فریب‌آمیز و برای ایجاد اختلال ادراکی و خرید زمان صورت می‌گیرند؛ نشان دادن در باغ سبز توسط اروپا و سپس عقب‌نشینی از این اقدام و فراد شدن در زمینه انسپ‌بک، حکایت از این رویه دارد.

۲. غرب در حال نبرد با قدرت‌های شرقی از طریق تسکو‌های خود است. این مجموعه با روسیه از طریق اوکراین و با محور مقاومت از طریق رژیم صهیونیستی می‌جنگند. هدف غرب از این شیوه نبرد فرسایش دشمنان به شکل مستقیم و در شرایطی است که توان اصلی غرب بیرون‌دگریری‌ها سالم باقی‌مانده است. غرب درصدد بهره‌گیری از این توان بیرون مانده از دگریری‌ها، در زمان فرسایش جدی دشمنانش است تا به‌عنوان نیروی سرای برای فیصله‌بخشی وارد ماجرا شود. به‌نظر می‌رسد راهکار نافرجام گذاشتن این نقشه، تشدید ضربات به سکو‌های غربی و ایجاد تلفات و آسیب مستقیم به دارایی‌های این مجموعه است.

هشدار

ادامه این مسیر توسط غرب به افزایش شدید همگرایی میان مخالفان این مجموعه منجر می‌شود. پیوستن کره‌شمالی به دگریری‌ها در کورسک یکی از این نمونه‌هاست. اگر در جلسه شورای حکام سازمان بین‌المللی انرژی اتمی، کشورهای غربی تصمیمی بگیرند که تهاجم و تلاش برای قتل عام مردم ایران تفسیر شود، اروپا باید در جداره قاره سبز با نیروهای وابسته به محور مقاومت درگیر شده و در غرب آسیا تسلیحات روسیه را در حال فرود روی متحدها و دارایی‌هایش مشاهده کند. محور مقاومت تنها در اضلاع غیرایرانی خود دارای صدها هزار نیروی مسلح است، حتی با وجود دگریری‌های کنونی در غرب آسیا، به دلیل ماهیت جنگ، بسیاری از آن‌ها وارد تنش‌ها نشده‌اند و می‌توانند به سرعت به مناطق دگریری اعزام شوند. حضور مستقیم زمینی این نیروها به همراه تسلیحات پهنپادی‌شان، نفس اروپا را خواهد برید. بعید است درصورت دگریری اروپا با گروه‌های مقاومتی در خاک اوکراین، دارایی‌های این قاره در غرب آسیا از گزند حملات چندگانه در امان بمانند. یکی از تبعات جدی و فوری این مسئله، کشیده‌شدن آتش به سمت قبرس است که پیش از این هشدارهای آن از سوی مقاومت لبنان اعلام شده بود. رسیدن آتش به قبرس و حملات علیه خطوط کشتیرانی غرب در دریای مدیترانه، واکنشی متعادل و متقابل به انسپ‌بک خواهد بود.

استفاده از انسپ‌بک همچنین می‌تواند به تغییر دکترین هسته‌ای توسط ین بینجامد؛ کشوری که با سرعتی خارق‌العاده دست به ساخت انواع سلاح‌های پیشرفته از جمله حامل‌های بالستیک و کروژ هسته‌ای زده است؛ فاعداً تا کشوری کتوانمندی موشکی را به‌سرمت فراگرفته‌باشد. می‌تواند به‌سرمت فناوری هسته‌ای خود را نیز توسعه دهد.

نصب و استقرار کلاهک‌های نامتعارف از جمله آغشته به مواد هسته‌ای روی سلاح‌های دوربرد یعنی می‌تواند معنای متفاوتی به ترازن قوای جهانی بد‌هد؛ به ویژه در زمانی که این کشور انحصار کنترل و نظارت بر دریاها را در منطقه از‌دستان غرب خارج کرده است.

حملات موشکی حزب‌الله لبنان به مواضع رژیم صهیونیستی از جمله حملات به تل‌آویو، شهر صفد و شهرک کریمتل، پیامی روشن از سوی مقاومت مبنی بر توانایی و آمادگی برای ورود به یک رویارویی گسترده در صورت لزوم است. در تحلیلی از وضعیت نظامی در جبهه لبنان باید تأکید کرد این عملیات‌ها پاسخی مستقیم به حملات رژیم صهیونیستی به بیروت است و بازناب‌دهنده سیاست «پایتخت در برابر پایتخت» است. باید همچنین به این نکته اشاره کرد این حملات سنگین موشکی هم‌زمان با ارائه پاسخ متعطف دولت لبنان به پیش‌نویس آمریکا در مذاکرات جاری انجام شده است. حزب‌الله با این حملات درصدد ارسال این پیام است که این انعطاف به هیچ‌عنوان نشان‌دهنده ضعف مقاومت با حزب‌الله نیست، بلکه پیامی دوگانه است که بیانگر پذیرش راه‌حل‌های صلح‌آمیز بدون از دست دادن عناصر قدرت است. حزب‌الله پس از حملات موشکی و پهنپادی دوشنبه شب تصریح کرد در پاسخ به تشدید حملات رژیم صهیونیستی به بیروت مواضع نظامی رژیم صهیونیستی را هدف قرار داده است.

در خصوص سخنرانی بنیامین نتانیا‌هو، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی، در کنتس که مدعی شد ۸۰ درصد از توان موشکی حزب‌الله نابود شده است، باید این ادعا را تلافی برای نمایش قدرت در برابر افکار عمومی رژیم صهیونیستی دانست و در نظر داشت که حملات اخیر خلاف این ادعا را ثابت کرده و نشان می‌دهد مقاومت همچنان توانایی‌های خود را حفظ کرده است. حزب‌الله با این حملات پیامی روشن فرستاده است که اگر نظراتش در مورد پیش‌نویس آمریکا مد نظر قرار نگیرد، آماده تشدید کامل در تمامی زمینه‌هاست. همچنین باید در نظر داشت حزب‌الله همواره از استراتژی تدریجی در استفاده از قدرت و انتخاب اهداف بهره برده است.

غافلگیری‌های میدا

بر مبنای استراتژی تشدید تدریجی می‌توان پیش‌بینی کرد در روزهای آتی درصورت ادامه تخاصم و حملات رژیم صهیونیستی شاهد غافلگیری‌هایی متعددی از سوی مقاومت باشیم. می‌توان بر اساس تحلیل عملکره مقاومت لبنان تاکنون انتظار داشت که ادامه تجاوز رژیم صهیونیستی با پاسخ‌هایی مواجه خواهد شد که شامل غافلگیری‌های میدانی و حملات گسترده‌تر به مناطق شهری رژیم صهیونیستی از جمله تل‌آویوست. همچنین باید در نظر داشت تشدید حملات هم‌زمان با پیشینهاد مذاکره و آتش‌بس از سوی آمریکا به دولت لبنان معنایی مبنی بر تمایل مقاومت به تثبیت اقتدار خود دارد. در مورد تشدید حملات رژیم صهیونیستی به شهر صور در جنوب لبنان نیز باید اشاره کرد این حملات تلافی از سوی رژیم صهیونیستی برای فشار به لبنان در یک مرحله حساس مذاکره است. حملات موشکی حزب‌الله پیامی دارد مبنی بر اینکه مقاومت از موضع قدرت مذاکره می‌کند و نه از موضع ضعف و این مسئله مقاومت را قادر می‌سازد تا در صورت ادامه جنگ از سوی رژیم صهیونیستی بر روند تشدید تأثیر بگذارد. حزب‌الله از استراتژی رویارویی طولانی مدت پیروی می‌کند که شامل حفظ کارت‌های فشار و غافلگیری‌هایی متناسب با تحولات میدان و مراحل جنگی است. رژیم صهیونیستی از ابتدای اکثر گذشته عملیات‌زمینی در جنوب لبنان را آغاز کرد تا حزب‌الله را از مرز دور کند؛ اما نیروهای آن پیش‌تر محدودی داشتند زیرا از آن زمان با مقاومت شدید حزب‌الله مواجه شده و ده‌ها کشته داده‌اند.